

Oglas, pisanje itd. ...

... za predbrojbu, oglase itd. ...

NAČA SLOVA

... svake četvrtke ...

... svake četvrtke ...

Iz sjednice obć. zastupstva, obdržavane u Kastvu, dne 5. decembra 1907.

... u Trstu (Via Crocetta br. 1, II. kat).

arevinskoga vieća.

U Beču 5./12. 1907.

početku jučerašnje sjednice pred- ...

... od vođa socijalista zastupnik ...

U Beču 7./12. 1907.

U sjednici od 5. o. m. stavili su čla- ...

Predsjednik g. K. Jelusić otvori sjednicu u 10 i ...

kapelanije Sv. Križ na poreze u god. 1908., u župani- ...

... gospođa će morati uzeti milimetarsku ...

... rodnih konvencija bili ili samo francuzki ...

... gospođa će morati uzeti milimetarsku ...

pred na
ves jed
predova
vica, i
mi, ho
protiv i
daci čoi
i pljesa

IZ

U
vica e
nih ost
Nj
izjavio
sovati
zastup
bu kao
Pr
govori
profi n
Ct
Kaiser
osnova
glosovr
U
zast. S
gespod
sovati.
Kt
iztibe
nova,
htjevor
izjaviti
godbi.
U
među
mjelice
stupni
dio ku
povlad
čeno

D
mor
danas
minis
za go
2%, s
njego
nistar
višece
cati d
gradit
oružn
Držav
potro
Krun
viška
povo
predl
se v
plač
sam
čina

P
P

u j
irajit
niza
jedn
stin
, N
drž
dan
9
čed
vri

Javna zahvala

Prigodom golema i teške tuge, koja je snašla našu porodicu smrću neprežaljano i nezaboravno kćera odnosno sestra

MARICE BARBALIĆ

izkazano nam je sa mnogo strana toliko saudešća i utjehe da se nismo kadri svakome napose zahvaliti

U prvom redu dužnost prijatelju veleuč. gosp. dr. E morno nastojao da ju otme je nastojao da joj u poslednji najljepša hvala veleuč. gosp. i lanu Matu Justiću, koji su utjehe miloj pokojnici.

Nadalje najljepša hvala koje je cjelokupno došlo na nadalje svim rođacima prijateljima do hladnog groba.

DOBRINI, 27. studena

Jeffino česko PERJE

za krevete

5 kg. novo čihano K 960, boja K 12 — biele pahuljice čihane, 18 — 24

Narodnom občinstvu preporuča svoju bogato snabdjevenu robnu trgovinu

Marko Zović

Objava!

Čast mi je ovim obzrom da sam otvorio u Pazinu u **NOGA DOMA" trgovini** proizvoda pod vlastitim imenom **D. ŽAN**

što mi je čast ovime dati znanje i ujedno preporučiti klonosti.

Sa više godišnjim iznačeli i dovoljnim sredstvi trgovinu snabditi uvijek dobiti povjerene mi cj. naloge vršivati.

Domaći proizvod.

takovih, zaključuje se, da se predlozi c. k. kot. sudu da bi kao takove imenovao Franu Grgurinu i Ivana Silpanić obojicu iz Vel. Brugađa.

Dne 3. novembra t. g. obdržavaju se je javna dražba, a 24. istog m. kolaudaciju glede popravka zida na općinskoj cesti Rubeš-Spinčić, što se odobrava zaključkom, da se dostaoću isplati dostatbena cijena K 249-50 i povratni kaucija. Odobrava se postupak opć. uprave, što je dala raspiliti i rascjepati 80 prost. metara drozbovatelju Sirola Ivanu uz cijenu od K 1-86 po prost. metru, pošto to nije htio učiniti prvi i drugi drozbovatelji, t. j. Ružić i Marot. Odobrava se javna dražba glede izradnje filtra, postavljena Žiljehovna i tuba kod stierne u Skrapni sa dostatbenom cijenom od K 331-55 za zidarsku i klesarsku radnju, te za limarsku radnju sa K 180. Odobrava se prodaja posječenog drva po prosjeku između Breze i Skalnice sa K 64-30 od kojih je polovica primljena u prihod Kastva a polovica u prilog dnevnika Skalnice i ujedno doznajuće se županu Skalnice K 8 za dvodnevo prisustvovanje tomu sjeku. Odobrava se prodaja jednog čera polomljenog od vjetra u selu Ružić sa utrkom od K 3-08. Kolaudacija poštokanja vanjskog lica parapeta na opć. sajništu, betoniranje, bijeljenje, bojadisanje vratiju i gređa na krovu, što je izveo poduzetnik Dukić Franu za ukupnu cijenu K 180-75 prihvaća se zaključkom da mu se taj iznos isplati.

Dosdanji župan Rečino Kukuljan Martin odrekao se je časti zbog obiteljskih razloga i izbjivanja od kuće, te sastupav općinare na predlog opć. glavnara imenuje se novim županom za Rečinu Kukuljan Tomu, pok. Vinča kbr. 77. Nasuprot ne prihvaća se odredka županstva Iskra Antona iz Lisea, već da ima tu čast pridržati do konstituiranja novog opć. zastupstva.

Odobrava se izdatak izvanrednih potrosaka sa K 136-45 za vožnju raznih bolesnika u riječku bolnicu i iz nje kao i za pogrebne troškove siromaha, te K 36-40 za popravak puta od Grgurini na Miseri na račun odlučene podpore za buduću godinu.

Na molbe za propaju opć. zemljišta zaključuje se: Jurčić J. ne produljuje se roka za gradnju kuće u Bregima već nek ostane tako, dok isto ne zatraži koji drugi. Rubeša I. prodaje se dio stare štivre „Sadi“ u Rubešima plaćene g. 1895. sa K 17-22. Dio parc. 532/1 u Blazićima, da se proda putem javne dražbe uz isključnu cijenu od K 70. Za školski vrt u Brošcima da se kupi dio zemljišta od Ružić Mata za K 176-52, u slučaju da ne pristane, jer odviše zahtjeva, imu se obustaviti potpora što se je udavio njegovom sinu. Marčelja Matu prodaje se kućno tnalno u Marčeljima za K 35-10 uz uvjet, da sagrađi kuću u roku od jedne godine. Prodaju se kućna tnalna: Afrić Antonu u Matuljima, kao dodatak za K 162, Benediktu Babić u Justićima za K 113-40, Šepić Josipu u Perenićima zajedno sa štivrom K 28-02, Surina Ivanu u Zametu za K 181-40, Valinčić Andru u Pobrma za K 91, konsumnom društvu u Blazićima za K 864. Prodaje se štivre: Kinkela Franu u gor. Rukavu za K 76-68, Puž Matu u Puzima i Zvončić za K 130-56, Fedi Magdalen u Zametu za K 846, Host Antonu u Zametu za K 6-16. Škrlić Franu u Zametu za K 100-80, Lučić Matu u Zametu za K 7-92, Spinčić Josipu u Perenićima za K 142, Zavidić Andru u Jurčićima za K 59-04, Permon Rudolfu u Justićima za K 27-25, Sušanji Matu u Zvončić za K 71-40, Srduč Ivanu u Zametu za K 2-60, Srduč ud. Kati i djeci u Zametu za K 4, Lenac Ivanu da se uz njegov posjed u Zametu odmjeri prodana mu površina sa 466 četvornih hvata tako, da se ne pokvari položaja projektirane ostale kućeogradnje, inače da se ukine prvobitni zaključak i povratni mu

novac. Lenac Ivan iz zameta 94, da uplati za otvoreni kamenolom u Zametu K 71-40. Ne uvazuje se molba Zadoković Ivana, Kinkela Vinča, Rubeša ud. Tonke, Jagodnik Franu do riješanja po novom opć. zastupstvu i Fran Josipa dok se za tvrdkom Gregersen & Schwarz ne obnovi najam. Ferlan Franu Garić za ustupljeno njegovo zemljište radi proširenja puta daje se u zamjenu dio opć. tnalno u Zametu uz uvjet, da o svom trošku sagrađi zid i stepenice ud erarske ceste do kuće Rošić. Tvornici unio na Rijeci prodaje se dio opć. tnalno na granici u Zametu za K 1775 uz uvjet, da ista tvornica na svoj račun postavi stupove i žice za električnu rasvjetu na Kantridi i da kupovnu cijenu obračuna u cijenu svjetla sa helera jedan i pol na sat za pojedinu svjetliju dok se gornja kupovna cijena posvema iscrpi. Na brojne molbe za doznajeće novčanih potpora, oprosta i mješovitog sadržaja doznajuće se: jednomu po K 2, petorici po K 4, trojici po K 5, trojici po K 8, devetorici po K 10, jednomu K 12, jednomu K 14, dvojici po K 20, mješovito: Kinkela Ljubici uskolanoj u Voloskom K 8, starić Marjanović ud. I. K 14, Črnić K 12, Ivančić I. dok izući kao slijepac košaračku školu po K 10, Cerovac ud. F. K 12, Jurčić ud. M. K 4, Jarda ud. M. K 3, Lučić A. K 12, Celina M. K 8, Mavričić J. K 10, Rubeša F. K 14, Slavčić ud. I. K 5, Slavić M. K 14, Blečić ud. K. K 12, Kuzmić ud. T. K 5, Ivanić P. K 8, Brajan ud. M. K 9, Jurdana M. K 5 za školsku godinu 1907/08 K 10, Vih K. za tri mjeseca po K 8, Lugaru Stančić povisuje se mjesetna plaća za K 4, pučku školu u Hostima da se začlani u društvo sv. Jeronima; starešinstvu crkve sv. Luke u Rukavu doznajuće se za dobavu ruha K 100; onom u Sv. Matjeju K 80 i onom u Brošcima za izravnanje picala pred crkvom K 60; konkurencijalno-gradjevnom odboru kapelanije u Sv. Križu za drogradnju i uzdignuće crkve K 1000 a za proširenje i obgradu pristopa pred kapelanskim stanom K 200. Hrvatskom pripomoćnom djecom društvu u Beču K 20. Gospodarskoj zadrugi višak raspodjele američanskih loza K 20-17. Grbac I. stušatelju šumarstva K 100, isplativ taj iznos u dva obroka. Host A. za nadziranje gradnje školske zgrade u Hostima K 100. Listonoši iz Zameta za nošenje službenih spisa lamošnjem redaru K 20. Lukšetić A. za dobavu gorivog drva K 12. Sirola I. gradjevno drvo iz Lužine uz pol cijene. Za očišćenje vodnjaka „Kaline“ u Srdučevoj K 20. Za popravak mrtvačnice u Zvončić K 38-24. Za gradnju kapelice u Kudelima daje se besplatno tnalno a glede potpore odlučit će se naknadno. Blazić A. da se izdane besplatno šest bremena ljeskovich prućica. Oprašta se: Afrić A. bolnički troškova sa K 17-63, Fran J., Mutuja F., Drujević V., Marot V., Bačić F. i Dukić J. opraštaju se putni troškovi do Beča i natrag kao i bolnički troškovi zbog ugriza od bijesnog psa. Jurdana J. od zastanog interesa K 35-08. Bačić I. repart ženske škole, mrtvačnice i zvonika sa K 5-40. Od zastanih interesa oprosta se: Kudčić J. K 80, Šepić ud. K. K 19-10, Zavidić ud. F. K 25-52, Ivanić F. i I. K 20, Dukić L. K 61-80.

Doznajuće se za popravak opć. puteva: od Stupari do kunfina K 40, od Jelovici na Turk K 200, od Sv. Lucije na Jurčić-Čiković K 200, od Gaspari do Perke K 100, od Benčić na Anđeli K 40, od „Kaline“ po Vlahovom bregu do Lipič K 160, od Česari do Cirkula (kuće Dukić) K 260, od Loščevca na Sorovo-Pišćinu K 600, općinarom iz sela Kukuljan za popravak ceste prema Zorčićem K 50. Konako predsjednik daje čitati molbu opć. blagajnika Stjepkovića R. da se ga imenuje definitivnim opć. blagajnikom, što bi i prihvaćeno iza kratke rasprave.

Izripič dnevni red, predjednik diže sjednicu u 7 sati na večer.

6

Potpisani časti cima i pekarima, da j za dolnju Istru i otol

Lacku k

na kog neka se izvol cije, toli i za naručbi i najtočnije posluženi

TRAŽITE SVUDA!

GLAVNO SKLADIŠTE
U KANJIZARI
CIRILO-METODSKI
CIGARENI PAPIR
TUGIĆE I
ZIDARA

JEK KUPUJE
U KORISY
HRVATSKE
ISTRE,

SVI HRVATI
PUŠE
M. X. Z.

POMONITE ISTRU

ZIGREB PREDPREDIČEV, TRG B. 4

2040 — NARODNA ISKANA, PULA.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dlan to
d isto bez ikakvog odbitka.
plađa od istoga 4 1/2%.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog
odkaza, a iznos od 1000 K
ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok sa
odkas, uz odkas od 3 dana.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
i zadužnicu uz garanciju ili na mjenico

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podno i 3—6 sati
poslije podno; u nedjelju i blagđano
osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalaz se u vialo Carrara vlastita
knos (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se
dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Preporuča
robnu trgo-

ović

svoreni
molba
Tonke,
pispstvu
shwarz
spljeno
mjenu
trošku
Rošić.

ala na
ornica
tričnu
ana u
jednu
izerp.
tpora,
inomu
o K 8,
K 14,
K 15,
nié J.
školu
K 4,
K 8,
K 5,
d. T.
na M.
nje-
plaća
ustvo
kavcu
Ma-
incela
o ad-
nuće
pred
enom
druzi
ac I.
dva
grade
se
A. za
vo iz
"e" u
oneći
je se
adno.
kovih
u sa,
Beća
esnog
tice I.
5-40.
S-40.
i I.

Stu-
200,
špuri
, od
Ce
na na
i za
pred-
a R.
to bi

u 7

to
%/o
trog
oo K
e 22

lekt
ntice
satt
lano

stilla
e 22

Oglas, pripisana lid.
Lokaju i računaju se na temelju
obilnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predobju, oglase itd.
valju se napunitom ili polo-
dnom pošt. štetionice u Beču
za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poшту predbojalka.

Ko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravatstvu u izbornom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 247249.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovice.

Odgovorni urednik i izdavačelj Jerko J. Laginja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prija J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Tratu (Via Cretaria br. 1, II. kat).

O austro-ugarskoj nagodbi.*

(Nastavak govora nar zast. dr. M. Laginja).

Austro-ugarski ugovor, kako sada glasi, sa hrvatskog je stanovišta po mjestu nemjerodavnosti imhenju sasvim i podpuno ništa, to za Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju, kao samostalni državni skupinu, koja se ne radi o običnom uređenju obustranih trgovačkih odnosa, nego pod izlikom i u formi jednoga zakona radi se o temeljnim promjenama dosadašnje zakonske baze između Austrije i Ugarske.

Radi se, kao što sam već dva puta rekao, o novom tumačenju nagodbenih zakona od g. 1867. pure et simple u smislu mađjarske neodvisne stranke, — o tumačenju, koje bismo mi zakonitim putem trebali da odobrimo. Takvih utanačenja, takvih promjena prema ugarsko-hrvatskoj nagodbi ne smije apsolutno povesti ugarska vlada sama i ne može ih niti ugarski državni sabor sam primiti konačno i kao pravno obvezatne za čitavo okružje tih zemalja. Mi tvrdimo, da kompromisnečah s druge strane nema podpune legitimacije (čujte!) i to neka se jednom utvrdi u ovoj visokoj kući. Austrijske vlade mogu same sebi sto puta ono reći, što je danas tekao preuzvise gospodin ministar predsjednik da prema Ugarskoj poznaju savio jednu eksekutivu i jednu legislativu. To stanovište je za nas Hrvate pogubno, ali to je stanovište, na kojemu mi moramo stajati u interesu svih naroda Austrije.

Mi moramo držati otvorena vrata za dogovore, koji se mogu zbiti, za vremena u kojima ćemo se moći osjetiti malo jači i dovoljni, Mađjarima: Dovolje i ne dalje! (Odobravanje).

Ugarska hrvatska nagodba od godine 1868. — ovdje moram napraviti zaporku i reći, da ste vi austrijanci (sad će vas nazvati kao Košut) nagodbu s ugarskom učinili u doba, kad Hrvatska nije bila bitno zastupana u ugarskom državnom saboru. Mađjari su na vlastiti riziko, na vlastiti korist, ali i na vlastiti pogibelj, napravili nagodbu, tek godine 1868., godinu dana kasnije, stvorena je državopravna nagodba hrvatsko-ugarska — dakle nagodba od g. 1868 za nas nije nikakav pravovaljan zakon, jer ga je zaključio jedan tako zvan hrvatski sabor, koji je bio odgovoran na temelju oktroiranoga izbornoga reda, — takvog izbornoga reda, koji je pravo ruglo za slobodne uredbje Evrope.

Ali ne samo da taj sabor nije zakonito bio stvoren, ne samo da su svi slobodno izabrani zastupnici poslje prosvjedne izjave otišli iz sabora, ne samo, da je jedino činovništvo u Hrvatskoj, koje je već bilo pod željeznom rukom ugarskog ministarstva stvorio taj zakon... zaključak, nego također nije bila zastupana niti Dalmacija, nije bila zastupana vojnica krajina, koja zauzimalje više od polovice teritorija, a pogotovo ne ostali krajevi, koji su već onda mogli biti zastupani kad bi

* Upozorujemo naše čitatelje osobito na ovaj dio govora dra. Laginja, u kojem se svjestrano tumači pravo Hrvatske, da kad nagodbe fingira kao treći kompromiscent.

austrijska monarhija i oni, koji upravljaju usudima dinastije, bili shvatili, da podju dalje.

Nego postavimo se na stanovište, da je austro-ugarska nagodba zbilja zakon, koji je stvoren ustavno. Onda nelazimo u tom zakonu odredbu, koja je zadržana u § 4. i po kojoj su nagodbeni zakoni između Austrije i Ugarske naknadno bili priznati od strane Hrvatske, Slavonije i Dalmacije i to ugarski zakonski članak XII. od god. 1867 i ona utanačenja, koja se imaju držati ravnilma ostalim takozvanim nagodbenim zakonima, na ime čl. XIV. XV. i XVI. zakona od g. 1867.

Ali to naknadno odobrenje učinjeno je sa izričitim priuzdržanjem, da se u buduće slični temeljni zakoni i dogovori mogu stvarati samo uz zakonito sudjelovanje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Njegova preuzvisečnost gospodin ministar-predsjednik kaže: „Ja tu stvar drugačije tumačim“. A mi kažemo: „Hrvat tu stvar drugačije tumače“. Mađjari će za sebe tu stvar također drugačije tumačiti, ali moja gospodo jedno je sigurno: ne će se slagati barem jedan od Hrvata i Mađjara u tom, a austrijska vlada izlaze se slučajnostima, koje mogu nastati od danas do sutra. Pomislimo zebi taj slučaj: hrvatska delegacija ode iz Pešte kući, pomislimo na taj slučaj, o čem će kasnije još nešto kazati, da ban uzkrati svoju eksekutivu, — onda ste vi stvorili zakon, koji za Hrvatska nema zakonite, nema ustavne vrijednosti.

Sada idimo jedan korak dalje, gospodo! Sva ovakova utanačenja, kao ova, koja su pred nama, da ih razpravimo i primimo, to su u Ugarskoj i u Hrvatskoj t. zv. zajednički temeljni zakoni. Ti tako zvani zajednički temeljni zakoni moraju imati zajednički, također hrvatski izvorni tekst. Na to je austrijska vlada podpuno zaboravila. Jedan put sa ugarske strane — u Austriji to na žalost nije temeljni zakon — jest jedan od državnih temeljnih zakona i utanačenja. Pošto se, kao što sam prije razložio, ovdje temeljne zakonske odredbe mienjaju ili pošto se barem drugačije tumače nego što su se do sada tumačila sa austrijske strane, to imamo ovdje temeljne zakonske odredbe.

Ova zakonska osnovna je temeljna zakonska odredba, koja za Hrvatsku ima samo onda vrijednost, ako je sastavljena u izvornom hrvatskom tekstu.

Ekscelencija Košut kazao je sa velikim veseljem, da će od sada tekst međunarodnih konvencija bit i i samo francuski ili, ako ne francuski, onda na pol stranic mađjarski a u sredini će se podpisivati — gospoda će morati uzeti milimetarsku mjeru, da ne bi za jedno ili drugo slovo prešli preko sredine. (Veselosť). Ovakvo ustanovljeni zakoni imat će za Hrvatsku samo onda vrijednost, ako budu sastavljeni u originalnom hrvatskom tekstu. Pa mi kar i mi za komplekse svih onih pitanja, koja se mogu razumjeti pod imenom hrvatskog državnog prava, ne možemo jednu vrst ljubavi, zaštite ili obzira tražiti od austrijskih vlada, ipak mi, gospodo, har po mojem mišljenju, imamo pravo zahtjevati, da austrijska vlada — a ona ima

tu dužnost i ključave u rukama za to — malo opreznije postupa sa gospodom Mađjarima u pitanju njihove legitimacije za kodificiranje ovakvih ugovora i u pitanju budućih njihovih provedaba.

Ova zakonska osnova sadržaje odredbe glade veterinarstva, kućarstva itd. Eksekutiva u ovakvim stvarima pripada hrvatskomu banu, i to ne kao podozrenika ugarskoga ministarstva nego kao glavi autonomnoga hrvatske zemaljske vlade. Pitam ja: Što je mislila naša vlada? Zar ona u Hrvatskoj smije prouzročiti kršenje ustava? Zar ona hoće prouzročiti kršenje ustava; ako ban hrvatski ne odobri ove odnove, ako najmo on sa svojim podpisom ne objavi, da sve ono, što se unutar teritorija Hrvatske i Slavonije proteže na njegovu eksekutivu, namjerava također izvesti i spreman je izvesti.

Pošto taj podpis falli; za Hrvate, bili oni na ovoj ili na onoj strani — mi smo više taino nego amo — na žalost je to neprihvatljivo i mora se u naše starije proutrati kao nezakonito, kao neustavno. (Zast. Iro: Eh, ugarski Hrvati nisu smjeli uglaviti riečku rezoluciju!)

Ta molim Vas, mi sve što učinimo, svaki korak tumači se ovako: Hm, dragi mi Hrvati, vi ste pokvarili vašu poziciju! Naš život sastoji se u tom, da kvarimo naše pozicije, jer težimo za nečim boljim. Gospodo! Hrvatska rezolucija već je ovdje dosta bila razpravljena, a danas ona, kako vidite, doživljuje takav poraz, kakav još nije doživjela. (Zast. Iro: Vaše stanovište je već pravo!) Jest, ali uza sve to ona nam je donijela mnogo dobra.

U ovoj osnovi ima formalno pravnih odredaba, osobito takovih odredaba, koje se protežu na jurisdikciju, a nije niti s jedinom riečju spomenuto, da o tom ima pravo govoriti Hrvatska kao država u toj stvari sasvim suverena i da je govorila. Ovom zakonskom osnovom sili se Hrvatsku, da prizna takvo stanje stvari, po kojem bez njezine suradje, bez njenog autonomnog zakonodavstva, koje je u ovim stvarima suvereno, kako rekoh, mienjaju se savsiv formalnopravne odredbe, n. pr. pojedini paragrafi i odredbe za norme jurisdikcije. Također i u tom smislu ovaj ugovor nije podpuno zakonito valjan ni prihvatljiv.

Gospodo! Naša pripaduju: Dobro, ali pustimo na stran takva državopravna pitanja — ja ću se u ostalom vratiti još na jednu točku — valja ipak misliti na silnu gospodarsku štetivinu, koja se stvara također između Slavene, i valja se u svakom pogledu držati prema nagodbi prijazno. To bi, gospodo, bila dolnjokranjska željeznica sa priključkom na Karlovac i i dalmatinska spojna željeznica, dakle takva željeznica, koja bi Karlovačko rječku pruga imala spojiti sa postojećim dalmatinskim željeznicama. Karakteristično je i značajno, da o tim željeznicama nema niti jedno rieči u debelom svezku, koji nam je predloženo. I onda nam se veli: i novi nagodbeni ugovori dohose vam dvije željeznice. Gdje su, gospodo? Ovdje nema o toh niti rieči. (Sljedn.)

Iz carevinskoga vieća.

U Beču 6./12. 1907.

Na početku jučerašnje sjednice predstavio je ministar predsjednik novog ministra za zemaljsku obranu generala pl. Georgi-a. Zatim se je prešlo na razpravu o prešnom predlogu zastupnika Masaryka o kojem ste već posljednji put dobili viost.

Proti prešnosti predloga govorio je njemački sveučilištni profesor dr. Mayr iz Inomosta, koji je predlagacu predbacio, da njegov predlog zaudara po židovštini i da je naperen proti katoličkoj crkvi. Liberalni i židovski profesori i djaci idu za tim, da izlisan sa sveučilište posvo dubi kršćanski i da tamo zavlada lažliberalizam. Kršćani-katolici nisu proti slobodi nauke niti proti slobodnom znanstvenom izražavanju, ali su odlučno protivni tomu, da se na austrijskih sveučilištih predaje i širi bezvjerstvo i krive nauke o crkve.

Njemačko narodni profesor na šumarskoj akademiji u Olmuciu dr. Sammar došao je na obranu profesoru Masaryka te se živo zauzeo za njegov predlog tim, što je oklevetalo njemačke seljake da se u vjerska pitanja ne razumiju, dasu praznovjerni i da slipeo sljede svoje svećenstvo.

Drugi njemački profesor dr. Redlich branio je židovske profesore koji da su pravi učenjaci i da ih neima na sveučilištih ni iz defeka toliko, koliko to protivnici tvrde.

Slavenski zastupnik dr. Rybar iz Tratu prosvjedovao je najprije proti pisanju vladinih listova u Beču i u Primorju, koji su napali hrvatske i slovenske zastupnike radi toga, što ovi neće da glasuju, kako to vlada hoće, za njezine nagodbene osnovne. Osvrnuo se je na borbu Hrvata u službu Austrije, napose god. 1848 i 1878, a sada ih vlada daje na milost i nemilost Mađjarom. Tako se postupa i sa Slaveni u Primorju iz zahvalnosti, što su oni jedini vjerni podanici i jedini nositelji dinastičke misli.

Što se tiče samog predloga, reče, da su baš oni, koji imadu uvijek pune usta slobode i jednakosti na sveučilištih, najveći zastitnici i branitelji nasilja i nepravda, a to su njemački profesori i njemački djaci, koji proganjaju na sve moguće načine nenjemačke, osobito slavenske djake. Njemački profesori i djaci htjeli bi samo slobodu za sebe a odvisnost i robostvo slavenskih djaka.

Jedan od vodja socijalista zastupnik Fernerstorfer zagovarao je prešnost predlog, kako i mora, jer inače nebi bio socijalista t. j. protivnik naše crkve i vjere.

Slovenski zastupnik dr. Krek govorio je vrlo lipo sa stanovišta znanstvenovjerskoga te je njegov govor dubok utisak učinilo.

U Beču 7./12. 1907.

U sjednici od 6. o. mj. stavili su članovi „Sveze jugoslavenskih zastupnika“ više upita i predloga, koje ćemo u koliko se tiče Istro prihvatiti. U nastavljenoj razpravi o Masarykovom predlogu govorilo je više zastupnika

neko li se je moglo očekivati. Govorilo se je za i protiv prešnosti i predlogu i konačno učinjeni razni stvarni izpravci, među kojima je vrijedno spomenuti onaj češkog zastupnika dra. Stojana, koji je izpravio dvjbu prof. Masarxka o obstanu velikog češkog svetca Ivana iz Nepomuka.

Prešnost predloga bijaše skoro jednoglasno prihvaćena, čemu se nisu nadali takozvani liberalni zastupnici parlamenta.

Zatim se je prešlo u razpravu o samom predlogu ili predmetu. Bečki načelnik zast. dr. Lueger zahvatio se prof. Masaryku, koji je iznio svoj predlog te tako pružio priliku svim strankama, da se izjave za slobodu nauke ili slobodno izražavanje znanosti na sveučilištih, za što se bijahu uvijek pravi kršćani i katolici.

Česki sveučilišni profesor dr. Drtina prigovorio je predgovorniku, što nije od sudio postupanje njemačkih profesora i djaka na sveučilištih protiv slavenskim djacima.

Dvorski savjetnik i česki sveučilišni profesor dr. Celekovsky raduje se, što su ovo pitanje potekli slavenski zastupnici i što će se ovo pitanje na svestrano zadovoljstvo konačno riješiti.

Njemački sveučilišni profesor dr. Waldner brani njemačke profesore i djake od nezaljubljenih napadaja.

Gimnazijalni profesor dr. Drexel razjasnio je ovo pitanje krasnim govorom sa vjerskog stanovišta.

Konačno prihvaćen je predlog, koji zagovara slobodu izražavanja na sveučilištih bez obzira na stranke.

U Beču 9/12 1907.

U današnjoj sjednici nastavilo se je razpravu o prešnosti nagodbenih osnova. Govorili su tri hrvatski zastupnici preko četiri sata protiv prešnosti i protiv samim osnovam, i to sa stanovista hrvatskog državnog prava.

Razpravu je otvorio jedan od prvaka kršćansko-socijalne stranke t. j. knez Lichtenstein, koji je u kratko izjavio, da će njegova stranka glasovati za prešnost predloga odnosno vladinih osnova. U tom smislu podali su izjave dr. Kramar u ime češkoga kluba, dr. Glominski u ime poljskog kluba, zast. Globočnik u ime "Slovenskoga kluba" i dr. Adler u ime kluba socijal-demokrata. Sve te velike i malene stranke izjavile dake, da će glasovati za prešnost i za same osnove, čime je vlada osigurana, da ima ogromnu većinu zastupnika za nagodbu.

U protivnom smislu govorili su hrvatski zastupnici, članovi "Sveze jugoslavenskih zastupnika dr. Trešić, Ivančević i Prodan. Ova trojica zastupnika iznesoše na vidjela nezakonitost nagodbe, koju se kani sklopiti između Austrije i Ugarske bez sudjelovanja Hrvatske, izaknuše sve jade i nevolje, koje tiste hrvatski narod u jednoj i drugoj polovici monarhije, te naglasilo nezahvalnost Austrije, za koju su Hrvati prolijeli na poloke krvi a sada ih se izručila na milost i nemilost Mađjara.

U Beču, 10./12. 1907.

Danas je nastavljena razpravu o prešnosti nagodbenih osnova. Prvi je dobio riječ njemačko-narodni zastupnik Kaiser, koji izjavi u ime njemačkih agrarca, da će glasovati za prešnost predloga; on odsudjuje postupanje socijaldemokrata i radikalnih Slavena, koji priječe prešnim predlozi djelovanje parlamenta.

Srbski zastupnik Bjelinović govorio je srbski pak njemački protiv prešnosti predloga i u obće protiv nagodbenim osnovam, koje imaju i nadalje u podređenosti podržavati slavenske narode u ovoj i u onoj polji monarhije. Kao bokeljski zastupnik tuži se na nevolje bokelja i na nepravdu koje vlada nanáša srbskom stanovništvu u Koturu. Izjavlja se solidarim sa zastupnicima hrvatskog naroda, koji nastoje i ovdje, da olakšaju tešku borbu, što ju vode njihova braća u saboru u Budimpešti.

Posto je glavna razprava završena bijahu izabrani generalni govornici s njemački zastupnik Mühlwerth, protiv hrvatski zastupnik dr. Dulibić.

Zast. Dulibić govorio je obširno protiv prešnosti i protiv nagodbi, koja ide zatim, da si podiele Nijemci i Mađjari moć nad Slaveni u ovoj i drugoj polovici monarhije. Ovom nagodbom krši se hrvatsko državno pravo jer se sklapa nagodbu bez sudjelovanja Hrvatske, koja bi tu nagodbu morala odobriti u hrvatskom saboru.

Kod glasovanja o prešnosti predloga primljena je bila prešnost velikom većinom. Protu glasovali su složno svi hrvatski zastupnici, dva Srba i 4 Slovenca s njima.

Zatim te je prešlo na meritornu razpravu nagodbenih osnova, koja će razprava trajati skoro dva dana.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Talijanski prvak u Pulj izgubio je pravdu. Jedan od kolovođa talijanske stranke u Pull, jedan između najodlučnijih naših protivnika, poznati Jure Benussi tužio je kapetana ratne mornarice g. Budislava Stipanovića, što ovaj tobož nije htio uzeti iz strancarskog razloga njegovu vinnu za svoju momčad na torpednjači "Maraba". Državno je odvjetništvo tužbu odbilo a gosp. Stipanović je na to putem odvjetnika g. dra. Laginje uložio protiv Benussi-tužbu radi uvrijede poštenja.

Razprava je obdržavana prošle srijede te je dr. Laginja sam zastupao obuzbu. Razpravu je vodio sudbeni pristav g. dr. Schrott. Tuzenoga je branio dr. Baseggio. Posto su odvjetnici govorili za i protiv obuzbu izrekao je sudac osudu, kojom odsudjuje Benussi-a na globu od 150 kruna i na 60 kruna troškova.

Upravno vijeće i obćinska potrošarina. Iz talijanskih novina doznajemo da je dalo upravno vijeće u Pulj najam potrošarinu i obćinske takse postojećemu konsorciju za dalnje tri god. t. j. 08—1910 za svotu od 422-000 kruna. Isti listovi kažu, da je upravno vijeće tim postiglo najveći mogući iznos, ali da će ipak obćina za rečeno trogodište utjerati manje za 270.000 kruna. Taj ogromni manjak opravdavaju gospoda upravitelji time, što će ratna mornarica za svoju porabu sama klati blago i da od kojega neplaća takse ni potrošarina.

Zapovjednik mornarice da je naredio, da mornarica kolje i sjede meso na svoj račun a od prištednja da će momčadi dati toplu večeru.

Važni razlozi morali su svakoga na to skloniti upravu ratne mornarice, koja je gospodu upravitelje stavila u veoma neugodan položaj lišiv ih toli ogromne svote prihoda. Nu gospoda na upravi neće se smesti, oni će već naći druga vriela, bude li trebalo noveca, ta financiju grada i obćine Pule stoje sjajno?

"Hrvatsko Primorsko kazalište" u Pulj.

Na poziv našega "Sokola" doći će amo vrlo družba M. Markovića te će prirrediti u dvorani "Narodnoga Doma" deset predstava, od kojih prva i to "Grančari" biti će već ove subote dne 14. t. mj. u 8 s. na večer.

IZ grada nam se tuži. Jugovac Josip (V. S. Giorgio 428) da je bio jučer u S. M. Mandeleni ispod Lindara gdje je imala biti na 9 sati u jutro sudbena komisija u ostav. raspravi po pok. njegovom otcu Marinu. Premda je sam kancelarija Pulat iz Pazina odlučio da ima biti u tu uru komisija ipak nije ga bilo, dvie su stranke jedna iz Pule a druga iz Lindara uzaludno došle. Za ispriku Pilat navajda slabo vrijeme, dočim to nimalo ne stoji.

Vojnička posada u Rovinju. Gradačko vojno zapovjedništvo javilo je muničijpu grada Rovinje, da će tamo stići

dne 8. aprila 1908. kao vojnička posada tri kumpauje lovačkog bateljuna br. 24 iz Budimpešte. Gradska uprava u Rovinju dobila je nalog, da providi na vrijeme za privremene stanove.

Lošinjski kotar.

Velj Lošinj. Dne 4. t. mj. obdržala se je obćinska sjednica. Došao je i upravitelj kapetanata g. Moseltig, koji je donio sobom jedno pismo upravljeno mu od bivšeg načelnika u blegu: Leva pisano u Milanu kojim pismom on javlja kapetanu da je radi svojih privatnih poslova otišao put Amerike i da se zahvaljuje na čast načelnika i G. Moseltig pozvao je na to zastupstvo da si izabere načelnika te bje izabran, jer drugih sposobnih nema, učitelj pučke škole Kumičić (Cumicich). To je valjda unicum u cijeloj Austriji da jedan učitelj u službi, biva izabran za načelnika. Kad bi se radilo za kakvu hrvatsku obćinu onda bi drugačije postupala politička oblast, nu kad se radi o talijanskim nespasencima može se zatvoriti jedno oko. — Blažena Australija! Čemu je pobjegao Leva te se je tekar na putu u Milanu sjetio zahvaliti se svojoj časti? — Nama se sve čini da se u cijeloj toj komediji sve bilo dogovoreno, a valja znati da je po sriedi bitu uvreda napram N. Visosti nadvojvode Karla Stjepana, te se je moralo, licom obzirom na njegovu osobu, strogo postupati. Nego kod nas je sve moguće a u mnogom moramo tražiti uzrok našega robitva u savezu sa Italijom, koja članomice uplija na naše državnike te se zato zatvara oči i na mnoge velike lopovšilne.

Prva hrvatska predstava u Velikom Lošinju. Dne 7. t. m. Veliki Lošinj dobio je opet jedno iznenađenje; jednu novu narodnu stečevinu, te se je večeri naime predstavljalo u ovom gradu za prvi put hrvatski. Narod je one večeri mogao da čuje jednog hrvatskog umjetnika, mogao da se divi svojem jeziku, da u njemu plače i se smije.

Društvo čitaonica, zamolilo je gosp. Pastire člana našeg Zagrebačkog kazališta, koji se je slučajno ovdje desio, da priredi jedan koncert svojim umjetničkih reprodukcija. Gosp. Pastire se je rado ovome pozivu odzvatio, te nas je u subotu začarao svojom umjetnošću. To je sta rijetkoga u ovim krajevima. Dvorana "Hrvatskog Doma" bila duboko puna znatljajnog naroda, koji je sa tom predstavom upravu uživao. Čuli smo među ostalim vrlo uspjelu deklamaciju "Kvina žuća", a suza nam je na oko došla kod odlomka "Zvana Zrinskoga", u kojoj je gosp. Pastire bio nešto izvanrednoga. Kod zabave sabralo se je za Družbu 16 K. Uprava Čitaonice se zahvaljuje na ovom užitku, a gosp. Pastire kličemo od srca do vida u novu u ovim krajevima.

Ono što vriediti za Talijane, nasmije vriediti i za Hrvate. Tako misle talijanska gospoda u Cresu, koja tu izdala nekakvu naredbu, da se po gradskim ulicama nasmije pjevati. Nu ta zabrana vriediti samo za hrvatsku mladež dočim je talijanskoj mladeži jednog i drugog spota slobodno ne samo pjevati, nego i pjesmom tamošnje Hrvate izazivati i grditi. Ako se usudoji koji naš mladić bilo gdje pa bilo i pod glas po domaću ili starinsku zapjevati eto ti odmah gradskog stražara, koji mu to strogo zabrani ili ga u zatvor odvede. Gradski talijanaši ili poprdili nepjevaju samo u gradu već se odvažuju na stanovništvo i po selima izazivati talijanskom pogrdnom pjesmom, što bi ih moglo josto skupo stajati. Naš je narod miran, blag i ustrpljiv i s tim računaju poprdili, ali noka nemisle, da mogu s njim činiti i danas, što su činili prije desetak godina.

Krčki kotar:

Sa otoka Krka piše prijatelj prijatelju: Čitajući novine čovjek postane nervozan, smućen, zalostan. Jugoslaveni naj-

maju blagoslova Božjega. Stranke i strančice kolju se i vričdaju među sobom, i neće da se sjedine. Propast i prokletstvo.

(Složemo se podupno sa ovom tužaljkom pravog našeg rodoljuba, te kunimo sve iskrene prijatelje tužnoga nam reda, da se kane spora i razdora i neka svuda ujedinjaju i slažu sve narodne sile na njegovu duševnu i tjelesnu korist. Prokletstvo će pasti na svakoga, koji radi trica i kučina stvara razdor između nama jedino na korist naših protivnika, već i jedino na štetu svima nama. Op. Ured.)

Voloski kotar:

Hrvatska škola na Voloskom. — Brzina austrijske uprave. Baš je deset godina što se je na Voloskom podpisivalo molbu da se tamo ustroji hrvatska pučka škola. Podpisivali su ju roditelji djece dužne polaziti školu. Prvi ju je potpisao Ivan Mandić, već nekoliko godina pokojni; a pokojni mu je i dječak koj bijaše onda u školi. Dječaci i djevojčice, za koje se je onda molilo školu, davno su ođasli školskoj dužnosti, pače ima mladića koji su već i vojničkoj dužnosti udovoljili, a zemaljski udatih koje već imaju djece. Mjestno školsko vijeće, obćina i kotarsko školsko vijeće, zagovarali su ustanovljenje hrvatske škole na Voloskom. Uzprotivilo se je zemaljski odbor, to je c. kr. zemaljsko školsko vijeće sabacio molbu, i reklo nek Voloska djeća idu u Opatijsku hrvatsku školu.

Učinilo se je utok na c. k. ministarstvo bogostovja i nastave, i ovo ga je prihvatilo, to jest ukinulo kao u zakonu neumjeteljnu odnosnu odluku c. kr. zemaljskoga školskoga vijeća. Obrazložilo je svoju odluku tim, da je Volosko jedno a Opatijsko drugo školsko okružje, da Opatija nije dužna primiti djece iz drugoga školskoga okružja ako nejma mjesta, nit se ju može prisiliti da proširi prostorije. Ministarstvo je k tomu naložilo da se uzme u obzir djeća što polaze Družbinu školu, te na obstojećoj školi otvori hrvatski razred. Zemaljsko školsko vijeće naložilo je otvoriti hrvatsko razreda na obstojećoj školi.

Zemaljski odbor se je tomu protivio, utokom kod ministarstva bog. i nastave i rekao je da netreba hrvatske škole, kad obstoji Čiril-Metodska škola. Ministarstvo je odbilo utok zemaljskoga odbora. Zemaljski odbor pritužio se je na upravno audite, a ovo je u stvari razpravljalo dne 6. prosinca 1907., postie punih 10 godina poslije podane molbe. Tu se je sa strane izjavilo dvor. savjetnika Fruxe izrpila molba, svi utoci, sve pritužbe. Pritužba zemaljskoga odbora i njezinoga odvjetnika pred upravnim sudištem dra. Moskovlca temelji se poglavito na jedan formalan, drugi stvaran razlog. Formalan je taj, da nepoznaje zakon skocija, i da bi se bilo moralo obdržavati komisionalnu razpravu prije nego li se je o molbi za hrvatsku školu odlučilo. Stvaran taj da ne treba na Voloskom hrvatske škole, da djeća mogu u Opatijsku hrvatsku školu hoditi. Predstavnik c. kr. ministarstva bogostovja i nastave tajnik Florian iztaknuo je, da nije trebalo komisionalno razprave, jer se nije radilo o ustrojenju nove škole, nego samo o pretvorenju naukovnoga jezika, a o tom da ima odlučivati c. kr. zemaljsko školsko vijeće saslušav one koji školu uzdržavaju. A to je ono i učinilo. Opatijska škola nije dužna primiti Voloske djeće u svoju školu, nit za nje širili prostorije, jer je drugo školsko okružje.

Starešinstvo upravnoga sudišta se je povuklo u svoju sobu, razpravljalo kakve put ure, vratilo se, a njegov predsjednik je izjavio: da se prihvaća pritužba zemaljskoga odbora i to zato, jer se jo moralo obdržavati komisionalnu razpravu kako za novu školu, a nije se je obdržavalo.

Tako nam eto ide u Austriji. Najvisli dvorovi odlučuju na temelju zakona, s formalnih razloga, da nije pravo što se je dalo hrvatski razred škole na Voloskom,

gdje ima preko 100 djece koja hrvatsku školu polaze. Tako se odgovara god. 1907. na molbu iz godine 1897. Žavila Austrija. Čak i oni koji brane zemaljski odbor kažu da se krivo hrvatskomu pučanstvu događa, da valja zakon promjeniti.

Proširenje Opatijake hrvatske škole.
Kad je broj djece na hrvatskoj školi u Opatiji nešto ponarastao molila je obdina da se ta škola, jednorazredna, pretvori u dvorazrednu, to jest da dobije dvie učiteljske sile kotarsko školsko vijeće poduprla je molbu, pribrojiv u broj polaznika također školsku djecu Družbine škole. C. kr. zemaljsko školsko vijeće prihvatilo je to mnjenje i ustrojilo drugi razred. Zemaljski odbor pritužio se na ministarstvo bogostovja i nastave. Ovo je zabacilo pritužbu. Zemaljski odbor pritužio se je na upravno sudiste. Obrazložio je svoju pritužbu tim, da se djeca Družbine škole neimaju uračunati u onih 80 što se jih zahljeva za dvorazrednu školu; i tim, da, ako postoji privatna škola, sa pravom javnosti, onda ne treba da se javna škola proširuje.

Na tom stanovištu stoji također advokat zemaljskoga odbora dr. Moskovitz. Drugo je, veli on, ustanoviti školu (§ 59. drž. skol. zakona), drugo proširiti koju školu u više razreda (§ 11. drž. skol. zakon). Za ustanovljenje pučke škole gleda se koliko je djece dužne polaziti školu. Za proširenje škole, veli on, treba brojiti djecu što su u stanovitoj javnoj školi, a amo se nemože brojiti djece privatne škole. Ona za javnu školu ne postoji. Drugu učiteljsku silu se daje za to jer jedan učitelj nemože podučavati više od 80 djece. U Opatiji nije to slučaj, veli advokat zemaljskoga odbora. Učenike koji bi došli u javnu školu, iz Družbine, kad bi bila dvorazredna, nemože se brojiti u onih u zakonu predviđenih 80 za dva razreda.

Odjelni savjetnik Breiterberg, kao zastupnik ministarstva bogostovja i nastave, veli da nije to razlike izmed ustanovljenja i proširenja škole. Glavno pitanje vrći se oko toga, da li se ima uručunati djecu Družbine škole u broj djece koj odlučuje o proširenju škole. On tvrdi da, posto se ima gledati na broj dužnih, na broji koji imaju pravo polaziti školu, a to su i djeca Družbine škole. Školske oblasti bile su tim više dužne otvoriti drugi razred, kad su doznale da će Družba zatvoriti svoj razred. Navodja odluke upravnoga sudišta, koje vele, da postoji privatnih pučkih škola neoslobadja občina od ustrajanja javnih pučkih škola.

Govore još kratko advokat junte i predstavnik vlade. Starješinstvo upravnoga dvora uzteže se u svoje odaje. Razpravlja više od 60 ure. Vraća se, a njegov predsjednik javlja, da će se razsuda izreći dne dne 18. prosinca.

Odvjetnik junte nada se uspjehu pobjede njegovoga stanovišta, prem je uvjeren o pravednosti proširenja škole. Vlada predstavnik dvoji, hoće li prodrieti sa svojim nazori.

Pazinski kotar:

Predavanje u Pazinu.
Prošle nedjelje bilo je na predavanju do 250 slušatelja.
Sljedeće nedjelje dne 15. t. mj. predavat će gosp. dr. Niko Baničević o *Ustrojstvu države*. Početak u 10 i tri četvrti prije podne.

Glavna skupština Djačkog pripodnog društva u Pazinu.
U sriedu dne 18. t. mj. bit će IX. redovita godišnja glavna skupština Djačkog pripodnog društva u prostorijama mjestne Hrvatske Čitaonice u 2 sata popod, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednikov;
2. Izvješće tajnikovo;
3. Izvješće blagajnikovo;
4. Izvješće nadzornog odbora;
5. Eventualni predlozi.

Dramatske predstave u Pazinu.
Dne 18., 19., 20. i 21. o. mj. u 8 sati večer prestatviti će poznati zagrebački glumac Mihael Marković sa svojom družinom u dvorani Narodnoga Doma u Pazinu. Komadi i cjenone javit će se posebnim oglasima po gradu. Pretplate za pojedino mjesto primaju se u kožizari L. Novak u Pazinu.

Iz Lindara. Dne 23. prošloga mjeseca pokopasmo našega obće ljubljenoga župana i orguljaša Frana Zidarića. Svi bez razlike čemo ga žalovati, osobito pako crkva i narod. Bio je uvijek u svojem županskom uredu služuć svakomu kojgod i kadgod je došao. Vršio je svoju službu, savjesno i marljivo.

U crkvi pak bio je uvijek pripravan za: poničiti, orguljajuć i pjevajuć: Bogu na čast i slavu sa svojim stariim pjevačii, koji kako i on potiču još iz onog doba, kada je Lindar bio na glasu svojim narodnim pokretom i zabavami u čitaonici.

Ali broj tih starih korenjaka i zaslužnih ljudi pripravnih za sve što je lepo, danomice se umanjuje, a bude li tako unaprijed išlo te mladici uvijek bježaji od čitaonice i od pjevanja, u obće od društvenog i pristojnog života, Lindar će pasti izpod najzabavnijeg sela u Istriji.

Ovako se više puta sa žalošću izrazilo pokojni župan i orguljaš.

A Ti dragi Frane pjevaj i nadalje i časti na drugom svijatu Onoga, komu si već ovdje čast i slavu pjevao. Nek ti bude lahka zemljića i mir duši tvojoj!

Lindar je u krasnom položaju i ima dosta polja, sjenokosa a i blizu željeznice, zato bi dobro uspjevalo mljekarsko društvo. Tim društvom bi se dignulo uzgajanje marve, po marvi više gnjotja tim bi se dignulo i poljodjelstvo. Tko ima marve ima i novaca. Ta i sami latinci zvali su marvu „pecus“ a novac „pecunia“. Zato promišlja se na ustrojenje mljekarskog društva. Njekoji kmeti se hoje početi, al ako može jedan prodajom mljeka uspjevati zašto nebi 10—15—20 kmetova u društvu samo napried! Loza sve to više nestaje, dakle nepreostaje nego baciti se na gojenje marve.

Iz Draguča nam pišu:
Dne 30. XI. vjenčao se u Volpiji-Kaštel vrli rodoljub i družbin učitelj u Livadam g. Ivan Nežić s dražesnom gospođicom Milicom Lešćan.
Naše srdačne čestitke sretnom mladom paru!

Prigodom vjenčanja g. Ivana Nežića s dražesnom gospođicom Milicom Lešćan u Volpiji (Kaštel) kraj Buja, sabralo se za Družbu sv. Ćirila i Metoda 40 K.
Ugledali se i drugi u taj hvaljevrijedni primjer.

Iz Trvlža pišu da tko želi nabaviti dobrog, pravoga *biologa* istarskog vina, neka se potruđi do Trvlža kod tamošnjega rodoljuba Petra Sironića a posjednika tamo.

Porečki kotar:

Počastni građani.
Na občinskoj sjednici, obdržavanoj 2. ov. mj. u Buzetu bijahu imenovani počastnim građanima zemaljski i državni zastupnici gg. dr. Matko Laginja i profes. Matko Mandić. Čestitamo srdačno!

Vrvari je oveće selc od po prilici 280 duša na vratima Poreča, daleko samo tri četvrt sata hoda. Ovih se je dana tamo osnovalo naše društvo za štednju i zajmove. Selo nema ni crkve ni škole, kao u ered Afrike, te prenda na vratima najfanatiziranijeg grada Poreča ipak se Vrvarci znadu očuvati od neprijatelja i narodna se sviest tamo danomice širi. Evala im, živil!

Piran. Dne 9. t. mj. svršio je občinski izbor u III tielu. Prvi je ovo put da se u Piranu proti kamorinjoj stranici digna mlada kršćansko-socijalna stranka te je dobila u III tielu 431 glas a kamorina uza

sve nezakonitosti tekar 24 više naime 455 glas. Liberalci viču da su pobjedili! — Tužna takva pobjeda. I tako malo po malo i talijanski se puk diže na noge. U tim čistim talijanskim mjestima Rovinj, Vpdnjan i Piran kamori se je boriti proti pučkoj stranci. U Rovinju im je ova onomadne otele III tielo. Malo po malo oslobođiti će se narod talijanski svojih sadašnjih vodja koji su ga uzgojali u mržnji i proziranju naprama našem narodu, i tada će moći nastupiti snosljivije okolnosti u, celoj Istri, nu dok kamora vlada pomirbe nema i nemože biti.

Franina i Jurina.

Jur. Benvenja, kumparo Frane, benvenja, okruđa greste?

Fr. Bentravi-a, a ce van ni nis rekal kumpar Krocula, as sen mu se toliko nagrustel-da vam rece.

Jur. Vero nis mi ni rekal.

Fr. Ben kada neznate ću vam poveć. V nedeju sen sel va Valun, vić kumpara Milorda, ki me već toliko vremena zove, i onih nasih, na zalost dvih cetirih.

Jur. O bravo! Justo sen i ja mistel poč Valun. Donke kako je tan, kako stoji nasi posli?

Fr. Dobro, fora de modo. Paron Giovanni i ona dva tripotufajenca in capo sior Bepo merikan. Malo ih je ma pusmo se ne strase, kako je rekal paron Zorzi: drsmo se dok ni nikoga.

Jur. A ste doznali ca novoga?

Fr. Justo ste mi zeli z ust. Kumpar Bepo je vero skakal od joda, ću reć od veselja, kada su sior anejan do Akviloniji povedali, kako je bila prisja jita do Cresa onan, keko su oni hodili ala bracet za sior Gulom, kako su nin batile banderi.

Jur. A kakove ce kineske?

Fr. Ne, ne..... frvaske!

Jur. Uh! ne govorite mi, me vien za venka hilit, ma cosa la me parla, frvaske!

Fr. Melcite, ne placite, as jos je toga.

Jur. Ma ce da su ih lepo tratali?

Fr. A si. Da nisu nanke jaj nasli za jest, da su njin vrisćali zivio Spincie, da su morali poč da kako pes opareni.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ke basta, jos: da su lasni prisli z muziku nazad, da su nosili sveći da ne bi fors kigod od forei do debu- leci pal vel gusć, da su od straha do jaudarni pohitali svo sveći vel more, tako da su deboto ves pisikel zamunili.

Jur. Ma sen van rekal da basta!

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

Fr. Ah brzini moj kumparo i vi ste neki poprdilo, otelo bi van se malo vise fazola, pak bito jos vise..... as volecijoni su blizu. Bog, Bog Jure per sta volta se persi addio la baraca. Bog gren as je lepi juzin.

Jur. Basta, ne govorite mi već.

njima par sata u najprijaznijem pogovoru probavili. Veselje i zastupnika i djaka bijase tim veće, što je baš ove večere mladi Istranin, pravnik Mrakovčić iz Punta na otoku Krku, položio drugi državni izpit vrlo dobrim uspjehom.

Na rastanku izraziše i zastupnici i djaci želju, da bi se opet sastali čim prije na ugodan, počtač i prijateljski pogovor.

Imenovanja. Vjezbenik na c. kr. zemaljskom sudu u Trstu g. Ivan Grgurina imenovan je pravim prislusnikom. Čestitamo!

Računarski nadsavjetnik Karlo Corsich imenovan je računarskim ravnateljem kod namjestaštva u Trstu.

Predsjedništvo c. k. pomorske vlade imenovalo je gradjevnog nadziratelja Amato Pietro Trebeani gradjevnim nadzirateljem XI plnt. razreda državnih činovnika.

Kako nam prijatelj iz Trsta piše taj g. Amato nazna ni hrvatski ni slovenski te neznamo kako će on nadzirati one radnje pomorske oblasti, koji izvadjaju hrvatski poduzetnici i radnici.

Našemu prijatelju odgovaramo mi, da pomorska vlada u Trstu, odnosno ministarstvo u Beču odaje velike lueke radnje talijanskim podanikom, a za ove je dostla, da g. nadziratelj znade talijanski. Za one male radnjice što ih ovdje il ondje prodjavju naši ljudi, pomoći će se već g. nadziratelj i pomoću tumača. Sta bi si velika gospoda razbijala glavu za takve malenosti!

Narodni darovi. Gđjica Marija Divjak poslala nam je za Družbu sv. Ćirila i Metoda K 7-86 što ih je sabrala u kući g. Petra Bassanese (Sker) iz Opatijskih brda prilikom njegovog vjenčanja sa gospođicom Marijom Pavletić (Krujić); sakupljenih naime na piru K 5-86, a kasnije dodane K 2 od g. F. V., koji nije mogao biti i drugi dan u veselom našem društvu; skupa dakle K 7-86.

Tom prilikom upozorujemo da kad se šalje novac za Družbu na upravu lista treba naznačiti na couponu u koju je svrhu taj novac sabran. Listove najme prima uredništvo a novac uprava, te kad nema oznake onda uprava drži da je to novac za list (predplata ili dar). Svaki put dakle neka se naznači na couponu u koju se svrhu novac šalje.

Novo knjige. Primili smo sa zahvalnošću od Preč. Don Vice Selema: „Obćiji ili Služba na Božić“ u hrvatskom jeziku, cijena 20 para. — „Božićno pisme“ cijena 5 para.*

Naruđuju se kod „Kotbičke Hrvatske tiskarne“ u Zadru. Kujžice se preporučuje samo po sebi.

Božićnica ministra bogostovja i nastave srednješkolskim djakon. Kako doznajemo odredio je ministar bogostovja i nastave, da započnu školski praznici pred božićnimi blagdani već 21. decembra o. g. po podne. Ta odredba vriedi samo za predstojeće božićne praznike, a povod dav njoj je slučaj, što pada zudnji školski dan pred božićnimi praznici t. j. 23. decembra na ponedjeljni. Odredba vriedi za sve rednje škole, mužka i ženska učiteljska, za obrlne, trgovacke i nautičke škole, kojima su redovito praznici započimali dne 24. decembra.

Učeni se mladež spomenutih škola poz travitli će stalno tu božićnicu ministra bogostovja iskrenim zadovoljstvom.

Težak porod talijansko ctranke. Talijansko političko društvo za Istru imalo je prošle nedjelje u Poreču svoju godišnju glavnu skupštinu, koju bijaso po tri puta urečena. Dok ovo pišemo, neznamo kako je ta skupština izpala, ali znamo toliko, da se je za nju silno huljajlo i agitralo da sa radi nje najmuili dva parobroda, koji su imala u Poreč dovesti članove i gostove. Znamo nadalje, da se je odbor toga društva na skupštini in ao pomladiti tim, da se je moralo u odbor izabrati ne-

Objava!

Čast mi je ovim obznaniti p. n. obćinstvu, da sam otvorio u Pazinu u zgradi „NARODNOGA DOMA“ trgovinu jestvina i zemaljskih proizvoda pod vlastitim imenom

D. ŽANIĆ

što mi je čast ovime dati p. n. obćinstvu na znanje i ujedno preporučiti se blagohotnoj naklonosti.

Sa više godišnjim izkuštvom s poštenimi načeli i dovoljnimi sredštvi moguće mi je moju trgovinu snabditi uvijek dobrom i friskom robom te povjerene mi e. naloge točno i savjestno izvršivati.

Domáci proizvođi.

Bez konkurencije.

- kava
- cukar
- riža
- pešenično brašno
- kukuruz
- poslje
- pešenica
- ulje
- bakalar
- svieće
- sapun
- domaća mast
- šlanina
- šunka
- salama
- slj.
- metle
- kefe
- šugri itd. itd.

koliko mladilji sila, koje bijahu nezadovoljno sa dosadašnjim pravom i radom toga društva. Pred skupštinom preporučili su odbora društva talijanski listovi, neka se kani starih mana, koje su urodile mnogim porazi za Talijane, pak neka udara novim pravom, koji će ih dovesti do cilja — do budućih sjajnih pobjeda.

Ove pobjede — kažemo mi — moglo bi biti samo na nas račun i radi toga preporučamo našim: bdijte i radite — jer djavao obilazi!...

Naknadno doznajemo da je i po treći put odložena ta skupština, radi loša tobož vremena i gospoda su u petak znala, da će u nedjelju biti loše vrijeme!

Novi brzojavni uređ. Na poštanskoim uredu u Taru — obćina Poreč — uvedena je od dne 3. o. mj. ograničena brzojavna služba.

Novi hrvatski listovi. Doznajemo iz najpouzdanijega izvora, da će početkom nove godine početi izlaziti u Splitu novi hrvatski list, kojim će upravljati dr. Ante Trumbić.

Središnji odbor duhovne udruge u djakovačkoj biskupiji javlja, da ove sedmičice počima izdavati za sada 2 puta mjesečno pučki list pod imenom »Hrvatske pučke novine«.

Ovih dana izći će u Zagrebu »Mlada Hrvatska« glasilo starješevičanskog dječstva.

Amnestija za vojničke bjegunce. Nj. V. Car i Kralj Franjo Josip I. podario je, prigodom 60 godišnjice svojeja vladanja amnestiju za sve vojničke bjegunce; svi se vojnički bjegunci mogu nekažnjeno vratiti u domovinu i mirno ovdje živiti. Nu moraju se u teku dobe od 2. decembra 1907. do 1. decembra 1908. javiti kojoj političkoj oblasti.

Ovaj će plemeniti Vladarev čin, za kojega su se mnogo borili u parlamentu naši zastupnici u velike koristi našem narodu koji imade u tuđem svijetu dosta mladih sposobnih sila kojima je do sada zakon sprječavao povratak u domovinu.

Novo poštanske dopisnice došle su ovih dana prvi put u Beču u promet. Novne dopisnice razdieljene su na dvoje, na prednjoj strani t. j. jedan dio je za naslov a drugi za porabu pisaca.

Björnsonova 75 godišnjica. Veliki norvežanin slavio je dne 8. tek. mjeseca svoj 75 rođendan. Siedi borac za slobodu i pravo napisao je u zaštitu potlačenih Hrvata i Slovaka nekoliko najostrijih svojih pisama, koja su čitavu Evropu zainteresovala za našu borbu i za borbu ugarskih narodnosti. Pomno smo prutili rad Björnsona i naše čitatelje obavještivali o brizi, koju on za nas vodi. Vriedao bi bi'o, da mu ne samo novinstvo, nego i najšira naša javnost dokaže, kako priti i stuje njegov rad, kako mu je zahvalna za podporu, pruženu obćoj našoj narodnoj stvari. Björnson boravi baš sada u Rimu (Corsi Umberto br. 397). Čestitajmo mu dakle svi njegov rođendan, — zahvalimo mu i kao privatnici na plemenitom nastojanju!

Uredništvo »Naše Sloge« izpunilo je tu dužnost i pozivlje svoje čitatelje, da se pridruže tomu. te da pozdrave prigodom

ovaj slave velikog pjesnika i zaštitnika potlačenih. Njegovomu narodu teško ćemo moći vratiti ono, što je on za nas učinio; pokazimo bar, da nikad ne zaboravljamo njegovih zasluga!

Poziv na predplatu. Dao sam u tisak »Moj savjet i pouka izseljenicima u Ameriku«. Ciena će knjizi biti 20 helera a štampani ću ju u 50.000 primjeraka. Ko će se baviti prodavanjem te knjige, neka mi se odmah javi, a dobit će 25% rabata. U knjizi puštam oglaš: Jedna strana K 100 (a dati ću mu 500 tih knjiga badava), ili K 500 bez knjiga. Molim sve naše novine da ovo glase.

Milana Obradović, novinar.

Originalno ime dala je »Prva kranjska tvornica tiesta u lirskoj Bistrici« o. sjegurati za svoje proizvode. Uzela je naime početna slova svoje tvrdke: »P. K. T. T.« koje daju, izročene alfabetičkim naglaskom riječ: »Pekatele«. Ova se riječ prikazuje vrlo zgodnom, te će si ju svatko zapamtiti ako se sjeti imena tvrdke. Kako nam ta tvrdka priobćuje, imati će svi zamotci, zaklopnici itd. vidljivo tiskan naziv tako da ga se neće moći zamjeniti!

Gazdarice i kuharice, koje budu tražile najbolje tiesto, pitati će samo: dajte mi »Pekatele«.

Narodnom obćinstvu preporuča svoju bogato snabdjevenu robnu trgovinu

Marko Zović

krojački majstor
PAZIN — Narodni dom.

Naruče obavlja brzo i točno už umjerenije cijene.

Adresa: GRAĐANSKA ULICA 20, PAZIN.

Zeludčane kapljice

prije zvane i poznate pod imenom

Markova kapljice

sredstvo proti slabosti zeluda, imenito proti pomranjenju teka za jelo, proti grizu i gveljima, zeludcu i trbuha, proti nadutosti od vjetrova. Poslje teškog masnog ili preobilnog jela podupiru naravnu probavu. 1 tucet 4 K, 5 tuceta 17 K, 10 tuceta 32 K, franco pošaljveno na svaku poštu

Molim izvolite mi poslati još 12, boćica zeludčanih kapljica jer mi aužno trebaju pošto na meni upravo čudotvoro. Božo Pažić, Kaštel stari.

Molim pošaljite mi jedan tucet kapljica pošto pošto sam uvjeren već kod prijateljih naroda da djeluju izvrsno, te ću svako u zgodnom isto mojim prijateljima preporučiti. — Ovakovi dopisi, koje ne mogu sve ovdje navesti i uadim još mnogo, te stoje svakome na uvid.

Ova kapljica pripravlja samo Gradaka ljekarna u Zagrebu, pak zato treba, kod naruče pisati točno na adresu:

Gradska ljekarna Zagreb, polag trga sv. Marka 20

Dvostruki elektro-magnetički KRIZ ili ZVIEZDA

R. B. broj 8697. Telefon br. 45-22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astme (teškog dišanja), ne-spaavanja, zujenja u oči, neuralgije, glavobolje (mi-graine) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokeranja nosa, mučnosa, nevoljice, nagluhoši, drhtanja na telu, influence skopano sa bolešću hrta, bilje-dila (malokrvnosti), želudčnih grčeva, božednosti, teškosa, panikvnosti, svih udnih grčeva, napa-čondrie, ljetešnih grčeva, hémorrhoida, kao i kod sveobšte slabosti itd. služi kao nenadkrljivo sred-stvo, pošto elektro-magnetička struja ciljam čovječ-nim telom djeluje, čime se rečeno bolešt u naj-kracem vremenu liječe.

Poznato je, da bolest kod navedenih bolešt višakomno elektrizovanje tela upotrebljuje, ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazi i po-vremenom kroz telo prolazi, dočim naprotiv tomu stroja elektro-magnetičnog kriza ili zviezda R. B. br. 8697, kako je ju rečeno, umjerenim načinom neprekidno na telo djeluje, što svakako bržom liječenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stara bolesti liječena su sa mojim strojem posve! Od liječenih sa mojim strojem R. B. broj 8697 izraženo zahvale kao i od oćiljenih slojave izdava, svjedoke i priznanice iz svijta strana svieta pohranjeno su u mojoj pisarnici, gdje stoje svako-mu u svako doba na uvid. GDJE NIJE DAN LIK NIJE POMOGAO, MOLIM, POKUŠATI MOJ STROJ, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim boleš-tima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju neće bito liječen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac nazaj.

Upozornjem osobite p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji je poradi svoje neuspjeha zabranjen u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički kriz ili zviezda R. B. br. 8697 posobito se izvodi i uljeva vanrednu dopadaci perast svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOI 6 K. Rabiti ga mogu samo dječ-i i jako slabe gospode.

VELIKI STROJ STOI 8 K. Rabiti ga mogu oćetajih 20 godina, kroničnih bolešt.

Dopisivanje i naruče obavljaju se u i hrvatskom jeziku. Pouzeteći ili ako se novac unapred pošalje, razasišje glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER;

Budimpešta, V/II. Kolár, Václav-úlicy br. 84.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadržugare, koji uplađnja sadržanih dieova jedan ili više po krunā 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dlan 1% plaća od istoga 2 1/2%.

Zlato bez ikakvoš odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkasa, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja siglasno ustanovio veći ili manji rok sa odkasa, na odkas od 3 dana.

Zajmova (posjede) daje samo zadržugarom, i to na hipoteku ili na mjenice

i sadržnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9-11 sati prije podne i 3-6 sati pošlo podno; u nedjelja i blagdane oćati jutra i augusta mjeseca od 9-11 sati prije podno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u viali Carrara vlastita kula (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

J. Kopac

Svjecarna na paru

J. Kopac, Gorica, ul. Sv. Antona b. 7.

Preporuča pred. svećanstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. dšvnom obćinstvu svieće iz prijesnog zablona voška. Kilogram po K. — Za prije-most jednini s K 2.000. Tamara Myrrhae, Styrax, štitja i stekla za vječno svjetlo po jehinoj cijeni. G. Trgovina preporučam svieće, za pogrebe, na boćino drvo, voćenai sviet i med najljepšije trudi uz većoma niska cijena. Kod vošk kupoveta u svakoj množini po najvršjoj savznoj cijeni.

TRAŽITE SVUDA!

POMODRIZ

GLAVNO SKLADIŠTE U KANJIZAVI

CIGARETNI PAPIRIĆ

CIRILO-METODSKIH ZIDARA

ZAGREB, PREDRIADICEV TRG 84.

JER KUPUJU: TUJUĆE I CIGARETNI PAPIRIĆ

SVI HRVATI U KORIST HRVATSKE ISTRE.